

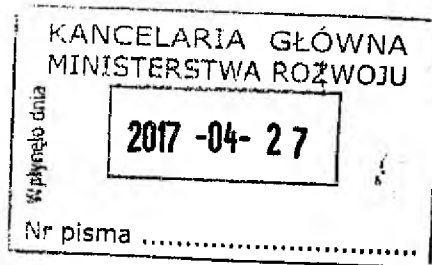
PREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
KRZYSZTOF KWIATKOWSKI

Ministerstwo Rozwoju
RPW/50721/2017 P
Data: 2017-04-27

KAP.410.001.07.2017
P/17/001

Warszawa, 26 kwietnia 2017 r.

Pan
Mateusz Morawiecki
Wicepremier
Minister Rozwoju i Finansów

Szanowny Panie Premierze,

W załączeniu przekazuję wystąpienie pokontrolne NIK po kontroli przeprowadzonej w Ministerstwie Rozwoju pn. „Wykonanie budżetu państwa w 2016 r. w części 34 – Rozwój regionalny”.

Z wyrazami osobistego szacunku:

PREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
Krzysztof Kwiatkowski

KAP.410.001.07.2017
P/17/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/17/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2016 r. w części 34 – Rozwój regionalny
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Administracji Publicznej
Kontrolerzy	1. Agnieszka Bernaś-Coşkun, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KAP/21/2017 z dnia 10 stycznia 2017 r. 2. Beata Czamecka, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KAP/23/2017 z dnia 10 stycznia 2017 r. 3. Michał Maćkiewicz, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr KAP/24/2017 z dnia 10 stycznia 2017 r. 4. Zbigniew Jachimowicz, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KAP/22/2017 z dnia 10 stycznia 2017 r.
Jednostka kontrolowana	(dowód: akta kontroli str. 1-8) Ministerstwo Rozwoju (dalej: MR lub Ministerstwo), Plac Trzech Krzyży 3/5, Warszawa.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Mateusz Morawiecki, Minister Rozwoju i Finansów ¹ (dalej: Minister).

II. Wprowadzenie

Dysponentem części 34 – Rozwój regionalny jest Minister Rozwoju i Finansów.

W 2016 r. budżet części 34 realizowany był przez dysponenta głównego i dwóch dysponentów III stopnia (tj.: Dyrektora Generalnego Ministerstwa Rozwoju i Dyrektora Centrum Projektów Europejskich (CPE)).

W 2016 r. poszczególne komórki organizacyjne Ministerstwa wykonywały zadania związane z pełnieniem przez Ministra m.in. następujących funkcji:

- 1) W ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013 (NSRO 2007-2013):
 - Instytucji Koordynującej NSRO² (IK NSRO),
 - Instytucji Koordynującej Regionalne Programy Operacyjne³ (IK RPO),
 - Instytucji Zarządzającej (IZ) pięcioma programami operacyjnymi (PO), tj. PO Infrastruktura i Środowisko⁴ (PO IŚ), PO Innowacyjna Gospodarka⁵ (PO IG), PO

¹ Postanowienie nr 1131.17.2016 Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 28 września 2016 r. o zmianie w składzie Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 942).

² Zadania IK NSRO w zakresie koordynowania wdrażania funduszy strukturalnych w 2016 r. wykonywał Departament Koordynacji Strategii i Polityk Rozwoju (DKS), Departament Koordynacji Wdrażania Funduszy Unii Europejskiej (DKF) oraz w zakresie informacji i promocji – Departament Informacji i Promocji (DIP), a następnie DKF oraz w zakresie informacji i promocji DIP.

³ Zadania IK RPO w 2016 r. wykonywał DKS, a następnie Departament Regionalnych Programów Operacyjnych (DRP).

⁴ Zadania IZ PO IŚ oraz IZ Strategią wykorzystania Funduszu Spójności w 2016 r. wykonywały: Departament Systemu Wdrażania Programów Infrastrukturalnych (DWI) oraz Departament Programów Infrastrukturalnych (DPI), a następnie DPI.

⁵ Zadania IZ PO IG w 2016 r. wykonywał Departament Konkurencyjności i Innowacyjności (DKI), a następnie Departament Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju (DIR).

- Kapitał Ludzki⁶ (PO KL), PO Rozwój Polski Wschodniej⁷ (PO RPW), PO Pomoc Techniczna 2007-2013⁸ (PO PT),
- IZ trzema programami Europejskiej Współpracy Terytorialnej (EWT) i Koordynatora Krajowego (KK) dla pozostałych programów EWT⁹,
 - IZ dwoma programami Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa (EISP)¹⁰,
 - Instytucji Certyfikującej (IC)¹¹.
- 2) Krajowego Punktu Kontaktowego (KPK) w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (MF EOG) i Norweskiego Mechanizmu Finansowego (NMF).
- 3) Krajowej Instytucji Koordynującej (KIK) w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy (SPPW)¹².
- 4) W ramach Umowy Partnerstwa 2014-2020 (UP 2014-2020):
- Instytucji do spraw koordynacji wdrożeniowej Umowy Partnerstwa¹³ (IK UP),
 - Instytucji do spraw koordynacji strategicznej Umowy Partnerstwa¹⁴,
 - Instytucji Koordynującej Regionalne Programy Operacyjne¹⁵ (IK RPO 2014-2020),
 - Instytucji Zarządzającej (IZ) sześcioma programami operacyjnymi, tj. PO Infrastruktura i Środowisko¹⁶ (PO IŚ 2014-2020), PO Inteligentny Rozwój¹⁷ (PO IR), PO Wiedza Edukacja Rozwój¹⁸ (PO WER), PO Polska Wschodnia¹⁹ (PO PW), PO Polska Cyfrowa²⁰ (PO PC), PO Pomoc Techniczna²¹ (PO PT 2014-2020),
 - IZ trzema programami Europejskiej Współpracy Terytorialnej (PO EWT 2014-2020) i Koordynatora Krajowego (KK) dla pozostałych programów EWT²²,
 - IZ dwoma programami Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa (EIS)²³.

(dowód: akta kontroli, str. 768, 776-778)

Celem kontroli była ocena wykonania ustawy budżetowej na rok 2016²⁴ (zwanej dalej ustawą budżetową) w części 34 – Rozwój regionalny.

W ramach części 34 finansowano, zgodnie z obowiązującymi przepisami²⁵, zadania m.in. z zakresu:

- zarządzania programami współfinansowanymi z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, w tym sektorowymi programami operacyjnymi, z wyjątkiem programów zarządzanych przez zarządy województw, ministra właściwego do spraw rozwoju wsi oraz ministra właściwego do spraw rybołówstwa;
- zawierania, kontrolowania realizacji i rozliczania kontraktów wojewódzkich;

⁶ Zadania IZ PO KL w 2016 r. wykonywał Departament Europejskiego Funduszu Społecznego (DZF).

⁷ Zadania IZ PO RPW w 2016 r. wykonywał Departament Programów Ponadregionalnych (DPP).

⁸ Zadania IZ PO PT w 2016 r. wykonywał Departament Programów Pomocowych (DPT).

⁹ Zadania IZ trzema PO EWT w 2016 r. wykonywał Departament Współpracy Terytorialnej (DWT).

¹⁰ Zadania IZ dwoma programami EISP w 2016 r. wykonywał Departament Certyfikacji i Desygnacji (DCD), a następnie DWT.

¹¹ Zadania IC w 2016 r. wykonywał DCD.

¹² Zadania wymienione w pkt 2 i 3 w 2016 r. wykonywał DPT.

¹³ Zadania IK UP w 2016 r. wykonywał DKF oraz w zakresie informacji i promocji DIP.

¹⁴ Zadania Instytucji do spraw koordynacji strategicznej UP w 2016 r. wykonywał DKS, a następnie Departament Strategii Rozwoju (DSR).

¹⁵ Zadania IK RPO 2014-2020 w 2016 r. wykonywał DKS, a następnie DRP.

¹⁶ Zadania IZ PO IŚ 2014-2020 w 2016 r. wykonywały: DWI oraz DPI, a następnie DPI.

¹⁷ Zadania IZ PO IR w 2016 r. wykonywał DKI, a następnie DIR.

¹⁸ Zadania IZ PO WER w 2016 r. wykonywał DZF.

¹⁹ Zadania IZ PO PW w 2016 r. wykonywał DPP.

²⁰ Zadania IZ PO PC w 2016 r. wykonywał Departament Rozwoju Cyfrowego (DRC).

²¹ Zadania IZ PO PT 2014-2020 w 2016 r. wykonywał DPT.

²² Zadania IZ trzema PO EWT 2014-2020 w 2016 r. wykonywał DWT.

²³ Zadania IZ dwoma EIS w 2016 r. wykonywał DCD, a następnie DWT.

²⁴ Ustawa budżetowa na rok 2016 z dnia 25 lutego 2016 r. (Dz. U. poz. 278, ze zm.).

²⁵ Zgodnie z art. 23a ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 543, ze zm.).

- koordynacji opracowywania przez samorzady województw regionalnych programów operacyjnych, zawierania regionalnych porozumień programowych, a także monitorowania i oceny przebiegu ich wykonywania.

Zakres kontroli obejmował:

- analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych²⁶,
- wykonanie wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,
- prawidłowość i rzetelność sporządzenia rocznych sprawozdań budżetowych za rok 2016 oraz sprawozdań za IV kwartał 2016 r. w zakresie operacji finansowych,
- prawidłowość ksiąg rachunkowych w odniesieniu do rocznych sprawozdań budżetowych za 2016 r. i sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2016 r.,
- nadzór i kontrolę sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych²⁷ (dalej: ufp).

W 2016 r. w części 34 dochody wyniosły 46 373,5 tys. zł, w tym 46 278,1 tys. zł (tj. 99,8% dochodów w części) stanowiły dochody zrealizowane przez kontrolowaną jednostkę.

Wydatki budżetu państwa (BP) zrealizowano w wysokości 1 317 109,6 tys. zł, w tym 1 291 044,1 tys. zł (tj. 98,0% wydatków w części) stanowiły wydatki kontrolowanej jednostki.

Ponadto z budżetu środków europejskich (BSE) wydatkowano kwotę 7 145 939,1 tys. zł, w tym 7 141 813,4 tys. zł (tj. 99,9% wydatków w części) w ramach kontrolowanej jednostki.

III. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia²⁸ pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2016 r. w części 34 – Rozwój regionalny.

Uzasadnienie oceny

W wyniku kontroli 21,6% zrealizowanych w części 34 wydatków budżetu państwa i 29,1% wydatków budżetu środków europejskich stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w ustawie o finansach publicznych i aktach wykonawczych. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych.

Minister rzetelnie, zgodnie z art. 175 ust. 1 i 2 ufp, sprawował nadzór i kontrolę nad wykonywaniem budżetu w części 34.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała roczne/łączne sprawozdania za 2016 r. sporządzone przez dysponenta części 34 – Rozwój regionalny. Sprawozdania łączne dysponenta części 34 zostały sporządzone prawidłowo, na podstawie danych wynikających ze sprawozdań jednostkowych podległych dysponentów, a sprawozdania jednostkowe Ministerstwa Rozwoju na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. Przyjęte mechanizmy kontroli zarządczej zapewniały w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości i rzetelności sporządzonych sprawozdań budżetowych, w tym z budżetu środków europejskich oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych.

Na podstawie przeprowadzonej kontroli ksiąg rachunkowych stanowiących podstawę sporządzenia ww. sprawozdań, nie zidentyfikowano nieprawidłowości, które pozwoliłyby na

²⁶ Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2016 r., kontrola dochodów budżetowych w tej części została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

²⁷ Dz. U. z 2016 r. poz. 1870, ze zm.

²⁸ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2016 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku, gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę opisową.

stwierdzenie, że księgi te obejmujące zapisy dotyczące dochodów i wydatków oraz związanych z nimi należności i zobowiązań prowadzone były nieprawidłowo.

Sprawozdania przekazują prawdziwy obraz dochodów, wydatków, a także należności i zobowiązań 2016 r.

Sprawozdania zostały sporządzone terminowo, stosownie do przepisów rozporządzeń Ministra Finansów w sprawie: sprawozdawczości budżetowej, sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, a także sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym²⁹.

IV. Wyniki kontroli

1. Dochody budżetowe

Opis stanu faktycznego

W ustawie budżetowej dochody budżetu państwa w części 34 zostały zaplanowane w kwocie 420,0 tys. zł. Zrealizowano dochody w kwocie 46 373,5 tys. zł, głównie z tytułu zwrotów niewykorzystanych dotacji (15 111,3 tys. zł) oraz odsetek od nieterminowego zwrotu niewykorzystanych dotacji i wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem (27 101,4 tys. zł).

Na koniec 2016 r., według sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, w części 34 wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 509,3 tys. zł, w tym zaległości stanowiły kwotę 310,6 tys. zł. W porównaniu do 2015 r. należności ogółem były niższe o 1 323,9 tys. zł, a zaległości niższe o 1 353,7 tys. zł. Zaległościami były głównie kary umowne wraz z odsetkami od MCSI Ltd Sp. z o.o. (dostawa sprzętu komputerowego) oraz Poczty Polskiej. Zmniejszenie kwoty zaległości, w porównaniu do roku 2015, wynikało głównie ze zmiany zasad ich prezentowania w sprawozdawczości, tj. zaprzestania nieprawidłowej praktyki ujmowania w sprawozdaniu Rb-27 należności, które nie mogą być egzekwowane³⁰.

(dowód: akta kontroli str. 37-45, 79-84, 283-290, 356-357, 537-557, 602-623, 727-731, 4020-4041)

Ustalone nieprawidłowości i uwagi

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej dochodów budżetu państwa nie stwierdzono nieprawidłowości i nie sformułowano uwag.

2. Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich

Opis stanu faktycznego

Wydatki budżetu państwa w części 34 zostały zrealizowane w 2016 r. w kwocie 1 317 109,6 tys. zł, co stanowiło 78,0% planu po zmianach (1 688 777,1 tys. zł). W porównaniu do roku 2015 nastąpiło zmniejszenie wydatków o 765 646,8 tys. zł, tj. o 36,8%.

Wydatki budżetu państwa w Ministerstwie (dysponent III stopnia) wyniosły 247 043,2 tys. zł, co stanowiło 71,5% planu po zmianach (345 440,9 tys. zł). W porównaniu do wydatków zrealizowanych w 2015 r. (288 572,2 tys. zł) zmniejszyły się o 41 529,0 tys. zł, tj. o 14,4%.

(dowód: akta kontroli str. 16-36, 786-917, 589-597, 2645-2919, 3080-3101, 3454-3460, 4042-4051)

²⁹ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2016 r. poz. 1015, ze zm.), rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U. z 2014 r. poz. 1773) oraz rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz.U. Nr 298, poz. 1766).

³⁰ W ramach kontroli P/16/001 Wykonanie budżetu państwa w 2015 r. w części 34 – Rozwój regionalny stwierdzono nieprawidłowości polegającą na błędnym ujęciu w sprawozdaniu Rb-27 rocznym dysponenta głównego w kolumnie „zaległości netto” należności w kwocie 924,7 tys. zł, która nie mogła być egzekwowana, co było niezgodne z § 9 ust. 2 pkt 5 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych (Załącznik nr 37 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetu państwa do rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r.).

Ponadto w 2016 r. w części 34 zrealizowano wydatki budżetu środków europejskich w kwocie 7 145 939,1 tys. zł, co stanowiło 79,7% planu po zmianach (8 964 473,1 tys. zł). W porównaniu do roku 2015 nastąpiło znaczące zmniejszenie wydatków o 10 234 752,7 tys. zł, tj. o 58,9%.

Wydatki budżetu środków europejskich w Ministerstwie (dysponent III stopnia) wyniosły 234,8 tys. zł, co stanowiło 12,6% planu po zmianach (1 869,5 tys. zł). W porównaniu do wydatków zrealizowanych w 2015 r. (100,2 tys. zł) zwiększyły się o 134,7 tys. zł, tj. o 134,5%. Przyczyną niezrealizowania planu były m.in.: oszczędności przetargowe, zmiany organizacyjne w Ministerstwie, powodujące przesunięcia terminów szkoleń oraz przeszacowanie wydatków przez podmioty realizujące Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) w konsekwencji zawnioskowanie przez dotacjobiorców o niższe kwoty zaliczek.

(dowód: akta kontroli str. 2756-2919, 3080-3119, 3454-3460)

Minister, na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 2 ufp, podjął sześć decyzji o blokadzie wydatków w: budżecie państwa na kwotę 209 404,8 tys. zł (cztery decyzje) oraz budżecie środków europejskich na kwotę 1 237 795,7 tys. zł (dwie decyzje). Wykonanie wydatków w cz. 34, z uwzględnieniem zablokowanych kwot, wyniosło w budżecie państwa 90,4% planu po zmianach, a w budżecie środków europejskich 93,5% planu po zmianach. Przyczyną dokonania blokad był nadmiar środków. Dysponent części 34 zablokował środki niezwłocznie po ustaleniu, że nie zostaną wykorzystane do końca roku budżetowego.

(dowód: akta kontroli str. 2920-3079)

Niski w porównaniu do planu poziom wydatków budżetu państwa oraz wydatków budżetu środków europejskich według wyjaśnień Dyrektora Departamentu Budżetu Rozwoju (DBR), Pani Jadwigi Romaszko, to głównie efekt wolniejszego, niż zakładano na etapie planowania ustawy budżetowej, wdrażania programów UP 2014-2020, wynikającego m.in. z opóźnień w składaniu przez beneficjentów poprawnych dokumentów do umów o dofinansowanie, błędów we wnioskach o płatność oraz przedłużających się procedur przetargowych.

Niższy niż w 2015 r. poziom wydatków z budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich wynikał z faktu, że na rok 2015 przypadł okres końcowego rozliczenia i wysokich wydatków na projekty realizowane w ramach NSRO 2007-2013. Natomiast w 2016 r. faktycznie rozpoczęto wdrażanie środków na projekty w ramach UP 2014-2020. Wydatkowanie środków w ramach tej perspektywy wzrosło ponad dziesięciokrotnie w porównaniu do roku 2015.

(dowód: akta kontroli str. 3080-3097)

Zobowiązania w części 34 na koniec 2016 r. wyniosły 10 168,0 tys. zł i były niższe o 14,0% niż kwota zobowiązań na koniec 2015 r. Były to zobowiązania niewymagalne, głównie z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego, składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy, a także zobowiązania wynikające z rozliczeń przypadających na koniec roku na podstawie zawartych umów (w przypadku których faktury wpłynęły do Ministerstwa w 2017 r.). Powodem zmniejszenia zobowiązań w stosunku do roku poprzedniego było głównie wyłączenie z części 34 jednej jednostki budżetowej (Centrum Unijnych Projektów Transportowych). Zobowiązania wymagalne na koniec 2016 r. nie wystąpiły.

(dowód: akta kontroli str. 46-54, 85-97, 218-220, 286-290, 394-399, 553-557, 4042-4051)

Szczegółową kontrolą u dysponenta części 34 objęto 14 dotacji na łączną kwotę 2 336 964,4 tys. zł udzielonych przez dysponenta głównego³¹, w tym 255 665,6 tys. zł z budżetu państwa i 2 081 298,8 tys. zł z budżetu środków europejskich.

Stanowiło to 28,7% dotacji przekazanych przez dysponenta głównego (w ramach budżetu państwa i budżetu środków europejskich) oraz 28,5% wydatków na dotacje w części 34.

Dotacje przekazano m.in. na: realizację RPO 2007-2013, realizację RPO 2014-2020, współfinansowanie komponentu regionalnego PO KL, realizację PO WER (dla IP - Fundacji

³¹ Do wyboru próby zastosowano dobór celowy według osądu kontrolera w ramach zadania 17.1 Wsparcie rozwoju regionalnego kraju wydatków w układzie zadaniowym.

Rozwoju Systemu Edukacji), na realizację PO RPW (dla IP – PARP) oraz na realizację projektów w ramach MF EOG 2009-2014 (dla gmin Dąbrowa Górnicza i Ostróda oraz Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Pomorza Środkowego).

W badanej próbie nie stwierdzono nieprawidłowości. Przekazywanie i rozliczenie dotacji następowało zgodnie z zasadami określonymi w ufp oraz obowiązującymi przepisami.

(dowód: akta kontroli str. 3098-3102, 33120-3325, 3326-3333, 3468-3496)

Szczegółowym badaniem objęto prawidłowość realizacji wydatków Ministerstwa (dysponent III stopnia), w tym prawidłowość wyboru trybów udzielania zamówień publicznych oraz stosowania wyłączeń ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych³² (dalej: Pzp):

- budżetu państwa w kwocie 29 091,5 tys. zł (95 zapisów księgowych), w tym: bieżących 27 157,6 tys. zł (86 zapisów) i majątkowych 1 933,9 tys. zł (dziewięć zapisów), na podstawie próby³³ wydatków poniesionych w 2016 r. w Ministerstwie, która stanowiła 2,2% wydatków budżetu państwa w części 34 (oraz 11,8% wydatków Ministerstwa),
- budżetu środków europejskich w kwocie 213,6 tys. zł (pięć zapisów księgowych z grupy wydatki bieżące), na podstawie próby³⁴ wydatków poniesionych w 2016 r. w Ministerstwie, która stanowiła 0,002% wydatków w części 34 (oraz 91,0% wydatków Ministerstwa).

W ramach powyższych prób badaniem objęto prawidłowość stosowania procedur określonych w Pzp w odniesieniu do trzech postępowań o zamówienia publiczne o łącznej wartości 7 783,1 tys. zł udzielonych przez Ministerstwo (w trybie przetargu nieograniczonego, negocjacji z ogłoszeniem oraz zamówienie poniżej wartości określonej w art. 4 ust. 8 Pzp), które nie stwierdziło nieprawidłowości.

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatków dokonywano zgodnie z planem finansowym oraz umowami, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami. Badanie prawidłowości wyboru trybów udzielania zamówień publicznych oraz wyłączenia stosowania Pzp nie wykazało nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 769, 771, 775, 779, 781, 785, 918-1027, 1213-1797, 2743-2755, 3454-3467)

Szczegółowe badanie jednego zadania 17.1 *Wsparcie rozwoju regionalnego kraju*, w tym trzech podzadań³⁵, w ramach jednej funkcji³⁶ państwa w układzie zadaniowym pod względem prawidłowości określenia celów i mierników ich realizacji, rzetelności monitoringu mierników oraz stopnia osiągnięcia zaplanowanych celów wykazało, że:

- cele zadania (Poprawa spójności społecznej i terytorialnej) i podzadań (Rozwój województw w ramach programów regionalnych, Rozwój regionów w ramach programów krajowych oraz Rozwój regionów w ramach pozostałych programów finansowanych z udziałem niepodlegających zwrotowi środków pomocy) oraz mierniki realizacji celów:
 - zadania (procentowy udział kwoty środków certyfikowanych do Komisji Europejskiej do kwoty alokacji NSRO 2007-2013 na poziomie regionów oraz procentowy udział kwoty środków zakontraktowanych do kwoty alokacji UP 2014-2020 na poziomie regionów)

³² Dz. U. z 2015 r. poz. 2164, ze zm.

³³ Próba wylosowana metodą monetarną, w której prawdopodobieństwo wylosowania dowodu księgowego jest proporcjonalne do wartości operacji udokumentowanej tym dowodem, stanowiła 53 zapisy księgowe o łącznej kwocie 16 022,2 tys. zł, a dobór celowy wg osądu kontrolera stanowiła próba 42 zapisów o łącznej kwocie 13 069,3 tys. zł.

³⁴ Wybrano pięć operacji o największej wartości z konta 227 dysponenta III stopnia – *Rozliczenie wydatków budżetu środków europejskich*.

³⁵ Podzadania: 17.1.1. – Wspieranie rozwoju województw w ramach programów regionalnych, 17.1.2. – Wspieranie rozwoju województw w ramach programów krajowych, 17.1.3. – Wsparcie województw w ramach pozostałych programów finansowanych z udziałem niepodlegających zwrotowi środków pomocy.

³⁶ Funkcja 17 – Kształtowanie rozwoju regionalnego kraju.

- podzadań (procentowy udział kwoty środków certyfikowanych do KE do kwoty alokacji RPO 2007-2013, PO KL na poziomie regionów, procentowy udział kwoty środków certyfikowanych do KE do kwoty alokacji RPO 2014-2020, procentowy udział kwoty środków certyfikowanych do KE do kwoty alokacji w ramach PO PW, PO WER na poziomie regionów oraz ilość inicjatyw wspierających województwa finansowanych z Programu Regionalnego MF 2009-2014)
- zostały określone zgodnie z wymaganiami noty budżetowej³⁷,
- monitoring mierników prowadzony był systematycznie na podstawie rzetelnych źródeł danych (m.in. ewidencji księgowej, KSI SIMIK 2007-2013³⁸, CST SL2014³⁹, informacji/raportów z realizacji poszczególnych programów),
 - wartości mierników realizacji celów dla tych zadań i podzadań osiągnęły założony poziom, tj.:
 - procentowy udział kwoty środków certyfikowanych do KE do kwoty alokacji NSRO 2007-2013 na poziomie regionów planowano 100%, zrealizowano 99%,
 - procentowy udział kwoty środków zakontraktowanych do kwoty alokacji UP 2014-2020 na poziomie regionów planowano 18,4%, zrealizowano 18,3%,
 - procentowy udział kwoty środków certyfikowanych do KE do kwoty alokacji RPO 2007-2013, PO KL na poziomie regionów planowano 100%, zrealizowano 99%,
 - procentowy udział kwoty środków certyfikowanych do KE do kwoty alokacji RPO 2014-2020 planowano 2%, zrealizowano 2%,
 - procentowy udział kwoty środków certyfikowanych do KE do kwoty alokacji w ramach PO PW, PO WER na poziomie regionów planowano 3%, zrealizowano 4%,
 - ilość inicjatyw wspierających województwa finansowanych z Programu Regionalnego MF 2009-2014 planowano 18 sztuk, zrealizowano 18 sztuk.

(dowód: akta kontroli str. 175-178, 3326-3453)

Ustalone
nieprawidłowości i
uwagi

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości oraz nie sformułowano uwag.

3. Sprawozdania

Opis stanu
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania sprawozdań budżetowych za 2016 r. oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2016 r. – łącznych sporządzonych przez dysponenta części 34 oraz jednostkowych ministerstwa (dysponenta III stopnia):

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) oraz
- sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2016 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 34 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane

³⁷ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2016 (Dz. U. poz. 955, ze zm.).

³⁸ Krajowy System Informatyczny – System Informatyczny Monitoringu i Kontroli 2007-2013.

³⁹ Centralny System Teleinformatyczny „SL2014”.

w sprawozdaniach jednostkowych Ministerstwa (dysponent III stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości i rzetelności sporządzonych sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Do dnia zakończenia kontroli w ramach cz. 34 dokonano korekty sprawozdań jednostkowych:

- dysponenta III stopnia (Ministerstwa) - Rb-27, Rb-28, Rb-28 Programy, Rb-N oraz RB-BZ1. Korekty wynikały m.in. z ujęcia w księgach rachunkowych 2016 r. dowodów, które wpłynęły w 2017 r., rozliczenia dotacji oraz zmiany kwalifikowalności wydatku,
- CPE – Rb-28 w związku ze zmianą wartości zobowiązań,
- dysponenta głównego części 34 – Rb-23, Rb-27, Rb 28 oraz Rb-28 Programy w związku z mylną wpłatą w ramach PO WER przekazaną na konto wydatków 2016 r., zamiast na konto dochodów 2016 r.

Na podstawie otrzymanych korekt ww. sprawozdań, dysponent części 34, do 4 kwietnia 2017 r., sporządził korektę łącznych sprawozdań Rb-23, Rb-27, Rb-28 oraz Rb-28 Programy.

(dowód: akta kontroli str. 23-282, 344-536, 543-552, 598-762, 4036-4093)

Ustalone
nieprawidłowości i
uwagi

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej sprawozdawczości nie stwierdzono nieprawidłowości i nie sformułowano uwag.

4. Księgi rachunkowe

Opis stanu
faktycznego

Badanie wiarygodności ksiąg rachunkowych dysponenta części 34 przeprowadzono na próbie 71 zapisów księgowych na łączną kwotę 390 807,2 tys. zł, wylosowanych metodą monetarną, (która została uzupełniona 14 zapisami⁴⁰ na łączną kwotę 17 211,7 tys. zł, wyselekcjonowanymi na podstawie przeprowadzonego przeglądu analitycznego ksiąg rachunkowych, obejmującego 90 692 zapisy księgowe). Stwierdzono, że dowody księgowe sporządzono prawidłowo pod względem formalnym, a operacje gospodarcze udokumentowane tymi dowodami właściwie ujęto w księgach rachunkowych.

W trakcie kontroli nie zidentyfikowano nieprawidłowości, które wskazywałyby, że księgi rachunkowe, stanowiące podstawę sporządzenia sprawozdań dysponenta części 34, obejmujące zapisy dotyczące dochodów i wydatków oraz związanych z nimi należności i zobowiązań, prowadzone były nieprawidłowo.

(dowód: akta kontroli str. 558-588, 2743-2755)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W dokumentacji opisującej zasady rachunkowości w MR określono, że księgi rachunkowe prowadzone są przy użyciu komputera oraz, że na koniec każdego okresu sprawozdawczego wykonywane są wydruki zestawienia obrotów i sald potwierdzające zgodność ksiąg rachunkowych ze sprawozdawczością. W dokumencie tym nie określono wprost, czy księgi mają postać wydruków w formie papierowej, czy też występują w postaci odpowiednich zasobów informacyjnych rachunkowości zorganizowanych w formie oddzielnych komputerowych zbiorów danych lub wyodrębnionych jej części.

(dowód: akta kontroli str. 583-588, 2743-2755)

W opinii NIK, zasadne jest doprecyzowanie tych zapisów tak, aby zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 3, art. 13 ust. 2 i 3 w związku z art. 72 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁴¹ zachować ich jednoznaczność.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej badania ksiąg rachunkowych nie stwierdzono nieprawidłowości.

⁴⁰ Wybranymi według osądu kontrolera.

⁴¹ Dz. U. z 2016 r. poz. 1047, ze zm.

5. Wykorzystanie środków z funduszy polityki spójności Unii Europejskiej, koordynowanych przez Ministra Rozwoju

Opis stanu faktycznego

5.1. Realizacja wydatków

Na programy NSRO 2007-2013, UP 2014-2020 oraz EFTA poniesiono w 2016 r. z budżetu państwa i budżetu środków europejskich wydatki w łącznej kwocie 29 571 866,7 tys. zł⁴², tj. 87,1% planu po zmianach, z tego w ramach:

- NSRO 2007-2013 wydatkowano 13 528 751,6 tys. zł, tj. 95,4% planu po zmianach,
- UP 2014-2020 wydatkowano 15 156 644,9 tys. zł, tj. 80,6% planu po zmianach,
- EFTA wydatkowano 886 470,2 tys. zł, tj. 91,9% planu po zmianach.

(dowód: akta kontroli str. 3497-3533, 3852-4017)

Minister dokonał alokacji środków rezerwy celowej pomiędzy poszczególne programy operacyjne⁴³. Przyznana kwota alokacji środków rezerwy wyniosła po zmianach 20 882 915,0 tys. zł, z czego:

- w ramach budżetu państwa: w poz. 8 wynosiła 1 638 671,0 tys. zł⁴⁴, w poz. 19 – 17 982,0 tys. zł,
- w ramach budżetu środków europejskich w poz. 98 wynosiła 19 178 033,0 tys. zł, zaś w poz. 99 – 48 229,0 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 3550-3561, 3852-4017)

W 2016 r. na podstawie decyzji Ministra Finansów uruchomiono środki w wysokości 6 039 673,0 tys. zł, a wydatkowano 6 028 098,1 tys. zł⁴⁵, tj. 99,8% kwoty ujętej w decyzjach oraz 28,9% alokacji, z tego:

- w ramach budżetu państwa wydatkowano:
 - w poz. 8 kwotę 351 187,1 tys. zł, co stanowiło 98,5% kwoty ujętej w decyzjach oraz 21,4% alokacji,
 - w poz. 19 kwotę 564,9 tys. zł, co stanowiło 72,8% kwoty ujętej w decyzjach oraz 3,1% alokacji,
- w ramach budżetu środków europejskich wydatkowano:
 - w poz. 98 kwotę 5 673 190,9 tys. zł, co stanowiło 99,9% kwoty ujętej w decyzjach oraz 29,6% alokacji,
 - w poz. 99 kwotę 3 155,3 tys. zł, co stanowiło 87,5% kwoty ujętej w decyzjach oraz 6,5% alokacji.

W podziale na programy i mechanizmy wykorzystanie rezerwy przedstawiało się następująco:

- NSRO 2007-2013 wydatkowano 771 107,6 tys. zł, tj. 99,1% kwoty ujętej w decyzjach, w tym w ramach:
 - PO IŚ wydatkowano 640 177,0 tys. zł, tj. 100% kwoty ujętej w decyzjach,
 - PO IG wydatkowano 70 973,7 tys. zł, tj. 91,2% kwoty ujętej w decyzjach,
 - PO RPW wydatkowano 59 277,7 tys. zł, tj. 100% kwoty ujętej w decyzjach,
 - 16 RPO wydatkowano 48,4 tys. zł, tj. 100% kwoty ujętej w decyzjach,
 - PO EWT wydatkowano 630,8 tys. zł, tj. 99,4% kwoty ujętej w decyzjach,

⁴² Dane na podstawie sporządzonej przez DBR informacji dotyczącej wykonania wydatków na programy w układzie załącznika nr 15 do ustawy budżetowej.

⁴³ Na podstawie *Procedury uruchamiania oraz przyznawania zapewnienia finansowania lub dofinansowania przedsięwzięcia ze środków rezerwy celowej budżetu państwa i budżetu środków europejskich dla programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu, a także rozliczeń programów i projektów finansowanych z udziałem tych środków z części 83, poz. 8, 19, 98, 99 (wersja obowiązująca od 3 kwietnia 2015 r. oraz 12 grudnia 2016 r.) (dalej: Procedura).*

⁴⁴ Kwota alokacji rezerwy celowej budżetu państwa (poz. 8) przeznaczona na finansowanie programów uległa obniżeniu o 43 000,0 tys. zł. Środki zostały przeznaczone na pokrycie wydatków związanych z organizacją Światowych Dni Młodzieży.

⁴⁵ Sporządzono na podstawie zestawienia wykorzystania rezerwy celowej (stan na 31 grudnia 2016 r.) sporządzonego przez DBR (informacja z 20 marca 2017 r.).

- UP 2014-2020 wydatkowano 5 198 424,5 tys. zł, tj. 100% kwoty ujętej w decyzjach, w tym w ramach:
 - PO IS wydatkowano 4 705 232,5 tys. zł, tj. 100% kwoty ujętej w decyzjach,
 - PO WER wydatkowano 465 291,7 tys. zł, tj. 99,9% kwoty ujętej w decyzjach,
 - PO PT wydatkowano 43,2 tys. zł, tj. 19,7% kwoty ujętej w decyzjach,
 - PO PC wydatkowano 23 279,9 tys. zł, tj. 94,9% kwoty ujętej w decyzjach,
 - 16 RPO wydatkowano 4 574,0 tys. zł, tj. 100% kwoty ujętej w decyzjach,
 - PO EWT wydatkowano 3,2 tys. zł, tj. 100% kwoty ujętej w decyzjach,
 - PO IR, PO PW oraz Instrumentu Łącząc Europę nie wydano żadnych decyzji uruchamiających środki z rezerwy celowej,
- Programy EFTA wydatkowano 44 389,5 tys. zł, tj. 94,4% kwoty ujętej w decyzjach, w tym w ramach:
 - SPPW 14 501,9 tys. zł, tj. 100% kwoty ujętej w decyzjach,
 - MF EOG 2009-2014 wydatkowano 7 654,6 tys. zł, tj. 75,6% kwoty ujętej w decyzjach,
 - NMF 2009-2014 wydatkowano 22 233,1 tys. zł, tj. 99,4% kwoty ujętej w decyzjach,
 - MF EOG i NMF III Perspektywy Finansowej nie wydano żadnych decyzji uruchamiających środki z rezerwy celowej,
- Fundusz Spójności 2004-2006 wydatkowano 14 176,5 tys. zł, tj. 100,0% kwoty ujętej w decyzjach.

(dowód: akta kontroli str. 770, 780, 3547-3561)

Dyrektor DBR oraz dyrektorzy departamentów merytorycznych realizujących zadania IZ/IK RPO poinformowali, że na niższy niż zakładano poziom wykonania wydatków, w tym środków z rezerwy celowej, wpływ miały m.in.:

- wstrzymanie płatności końcowych w związku z prowadzonymi postępowaniami administracyjnymi i sądowymi (dotyczy NSRO 2007-2013),
- przesunięcie części rozliczeń w ramach PO IS 2007-2013 na 2017 r.,
- zmiany harmonogramów ogłaszania konkursów (dotyczy UP 2014-2020),
- mniejsze zainteresowanie beneficjentów niektórymi naborami wniosków (m.in. PO IR, PO WER) lub duże zainteresowanie innymi konkursami (m.in. PO PW) w ramach nowej perspektywy, co wydłużyło proces oceny wniosków o dofinansowanie,
- długotrwały proces podpisywania umów o dofinansowanie oraz akceptacji wniosków o płatność wynikający z błędnie przygotowanych przez beneficjentów dokumentów niezbędnych do podpisania umów, dokumentów sprawozdawczych oraz załączników,
- oszczędności w projektach powstałe w wyniku rozstrzygnięcia procedur przetargowych, poprzez wybór tańszych niż planowano ofert,
- zmiany harmonogramów realizacji projektów w wyniku przedłużających się procedur uzyskiwania pozwoleń na realizację inwestycji lub przedłużających się postępowań przetargowych.

(dowód: akta kontroli str. 1798-2158, 3534-3546, 3468-3496)

Dyrektor DBR podała, iż poziom wykorzystania środków w rezerwie był uzależniony od końcowych rozliczeń programów 2007-2013 oraz przyspieszenia we wdrażaniu programów 2014-2020. Poinformowała, że w 2016 r. MR monitorowało wydatkowanie środków z rezerw celowych na podstawie procedury, zgodnie z którą dysponenci, dla których uruchomiono środki byli zobowiązani do przekazywania odpowiedniej IZ/IK informacji o zaangażowaniu i wydatkowaniu środków co miesiąc, do 15 dnia miesiąca po okresie sprawozdawczym. Zestawienie zbiorcze w zakresie zarządzanych/koordynowanych programów poszczególne IZ/IK przekazywały do DBR w terminie do 20 dnia miesiąca następującego po okresie sprawozdawczym. Informacje dotyczące wydatkowania środków wykorzystywane były m.in. do analizy kolejnych wniosków o uruchomienie środków oraz przekazywane kierownictwu. Ponadto informacje o dostępnych kwotach rezerwy celowej przekazywane były IZ/IK wraz z każdym wnioskiem o uruchomienie środków lub o zmianę decyzji. W wyniku analiz w 2016 r. pięć razy dokonywano realokacji środków pomiędzy programami.

(dowód: akta kontroli str. 1798-2158, 3511-3546)

Szczegółowe badanie 10 wniosków o uruchomienie środków z rezerwy celowej budżetu środków europejskich, złożonych w 2016 r. w łącznej kwocie 1 669 804,9 tys. zł wykazało, że zostały one złożone przez dysponentów poszczególnych części budżetowych i zweryfikowane przez Ministerstwo zgodnie z przyjętą procedurą.

(dowód: akta kontroli str. 770, 780, 1028-1212)

W trakcie kontroli ustalono, że Minister, w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich, przekazał do Ministra Finansów prognozy płatności na wszystkie kwartały 2016 r., tj. przekazano prognozy na:

- I kwartał na kwotę 10 600 376,9 tys. zł, którą zaktualizowano do kwoty 5 379 239,7 tys. zł.,
- II kwartał na kwotę 8 688 119,5 tys. zł, którą zaktualizowano do kwoty 9 065 239,9 tys. zł.,
- III kwartał na kwotę 3 234 353,9 tys. zł, którą zaktualizowano do kwoty 4 799 155,3 tys. zł.,
- IV kwartał na kwotę 7 123 523,1 tys. zł, którą zaktualizowano do kwoty 11 406 992,9 tys. zł.

Prognozy na każdy kwartał 2016 r. opracowano m.in. na podstawie informacji uzyskanych od IZ krajowymi PO, IK RPO oraz KIK SPPW. Kwoty zgłaszane przez poszczególne Instytucje były ustalane m.in. na podstawie danych uzyskanych z KSI SIMIK 07-13, CST SL2014, informacji IP/IR oraz samorządów województw.

(dowód: akta kontroli str. 2126-2141, 3562-3596)

Realizacja Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy

W 2016 r. na SPPW wydatkowano łącznie 374 958,7 tys. zł⁴⁶, tj. 98,0% planowanej kwoty.

Do końca 2016 r. w ramach prefinansowania strona polska przekazała Instytucjom Realizującym środki w kwocie ponad 393,2 mln franków szwajcarskich, tj. 87,0% alokacji przyznanej stronie polskiej. Zakończono rzeczową realizację 36 projektów i programów, tj. 62,0% wszystkich przedsięwzięć dofinansowanych z programu.

W efekcie działań polegających na wykorzystaniu oszczędności wynikających z różnic kursowych, zagospodarowano dodatkowo ok. 58 mln franków szwajcarskich, tj. ponad 18,0% przyznanej alokacji.

Do końca 2016 r. kwota środków zgłoszonych do refundacji stronie szwajcarskiej wyniosła 374,7 mln franków szwajcarskich, z czego kwota zrefundowana wyniosła 357,8 mln franków szwajcarskich, co stanowiło 79,0% alokacji przyznanej stronie polskiej (452,6 mln franków szwajcarskich kwota alokacji nie uwzględnia 12,0 mln franków szwajcarskich Funduszu Stypendialnego wdrażanego bezpośrednio przez stronę szwajcarską) i 90,0% kwoty prefinansowanej z budżetu państwa na realizację SPPW⁴⁷.

(dowód: akta kontroli str. 2017-2028, 3768-3851)

Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy EOG 2009-2014

W 2016 r. na MF EOG oraz NMF wydatkowano łącznie 511 482,4 tys. zł⁴⁸, tj. 87,9% planowanej kwoty.

Na koniec 2016 r. poziom kontraktacji środków w ramach MF EOG oraz NMF wyniósł – 534 742,5 tys. euro⁴⁹, tj. 100% alokacji na programy. Zakończono realizację 428 projektów.

⁴⁶ Dane na podstawie sporządzonej przez DBR informacji dotyczącej wykonania wydatków na programy w układzie załącznika nr 15 do ustawy budżetowej.

⁴⁷ Na podstawie Raportu rocznego z wdrażania Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy za okres 1 stycznia – 31 grudnia 2016 r.

⁴⁸ Dane na podstawie sporządzonej przez DBR informacji dotyczącej wykonania wydatków na programy w układzie załącznika nr 15 do ustawy budżetowej.

⁴⁹ Na podstawie Raportu Strategicznego z wdrażania MF EOG i NMF 2009 – 2014 w Polsce w 2016 r.

Do końca 2016 r. strona polska przekazała Operatorom Programów zaliczki środków Mechanizmów w kwocie 399,6 mln euro, co stanowi 84,0% kwoty alokacji przyznanej stronie polskiej. Z tego wydatkowano środki w wysokości 358,0 mln euro, co stanowi 90,0% kwoty przekazanej zaliczkowo na programy oraz 75,0% kwoty alokacji.

(dowód: akta kontroli str. 2017-2028, 3615-3767)

5.2. Stan zaawansowania zamknięcia pomocy NSRO 2007-2013

Kontraktowanie i certyfikacja wydatków⁵⁰

Do końca 2016 r. z beneficjentami zawarto umowy o dofinansowanie projektu⁵¹ na łączną kwotę 503 268 330,0 tys. zł⁵², w tym kwota dofinansowania ze środków UE 289 679 009,0 tys. zł, co stanowiło 107,8% alokacji na lata 2007-2013⁵³, z czego:

- w pięciu krajowych PO zawarto umowy na łączną kwotę 371 410 860,0 tys. zł, w tym dofinansowanie ze środków UE 216 856 523,0 tys. zł, tj. 108,9% alokacji na lata 2007-2013,
- w 16 RPO zawarto umowy na łączną kwotę 131 857 470,0 tys. zł, w tym dofinansowanie ze środków UE 72 822 486,0 tys. zł tj. 104,6% alokacji na lata 2007-2013.

W ramach PO EWT zawarto umowy na łączną kwotę 454 397,0 tys. euro, w tym dofinansowanie ze środków UE 366 144,0 tys. euro, tj. 106,2% alokacji na lata 2007-2013⁵⁴.

(dowód: akta kontroli str. 3597)

Całkowita kwota wydatków uznanych za kwalifikowalne wykazana w złożonych przez IC do KE do końca 2016 r. *Poświadczeniach i deklaracjach wydatków oraz wnioskach o płatność w ramach programu operacyjnego* wyniosła 394 798 385,0 tys. zł⁵⁵, w tym kwota dofinansowania UE 277 914 018,0 tys. zł. Stanowiło to 103,4% alokacji na lata 2007-2013.

W porównaniu do stanu na koniec 2015 r. wykorzystanie dostępnej alokacji wzrosło o 10,5 punktów procentowych.

W ramach poszczególnych PO do KE certyfikowane zostały następujące kwoty wydatków kwalifikowalnych w części UE:

- w pięciu krajowych PO wydatki 206 721 373,0 tys. zł, co stanowiło 103,9% alokacji na lata 2007-2013,
- w 16 RPO wydatki wyniosły 71 192 645,0 tys. zł, co stanowiło 102,2% alokacji.

W PO EWT wydatki kwalifikowalne w części UE wyniosły 337 464,0 tys. euro, co stanowiło 97,9% alokacji.

(dowód: akta kontroli str. 3597)

KE do końca 2016 r. zrefundowała 57 920 355,0 tys. euro, tj. 85,8% alokacji na lata 2007-2013 (po uwzględnieniu Krajowej Rezerwy Wykonania i dostosowania technicznego). Biorąc pod uwagę kwotę ww. refundacji oraz kwotę 6 233 450,0 tys. euro stanowiącą zaliczki przekazane przez KE stanowi to 95,0% alokacji.

(dowód: akta kontroli str. 3597, 3613-3614, 4019)

Realizacja Planu naprawczego dla funduszy Polityki Spójności 2007 - 2013

W celu zagwarantowania optymalnego wykorzystania środków europejskich NSRO 2007-2013, w odpowiedzi na zidentyfikowane zagrożenia i wyzwania związane z zamykaniem programów operacyjnych Rada Ministrów 7 grudnia 2015 r. przyjęła *Plan naprawczy dla funduszy Polityki Spójności 2007-2013* (zwany dalej Planem naprawczym).

⁵⁰ Informacje dotyczące kontraktacji i certyfikacji środków przedstawione zostały na podstawie danych otrzymanych z DKF wygenerowanych z systemu KSI SIMIK 2007-2013 2 stycznia 2017 r.

⁵¹ Wartość podpisanych umów obejmuje również decyzje o dofinansowanie projektu.

⁵² Informacje dotyczące kontraktacji wykazane bez PO EWT oraz EISP.

⁵³ Wartość alokacji w wysokości określonej w załączniku nr 16 do ustawy budżetowej.

⁵⁴ Wartość alokacji w wysokości określonej w tabelach finansowych PO EWT.

⁵⁵ Informacje dotyczące certyfikacji wykazane bez PO EWT oraz EISP.

W planie przedstawiono aktualną sytuację oraz zidentyfikowane obszary ryzyka wraz z wskazaniem działań naprawczych. Określono w nim trzy główne cele, w tym dwa dotyczące 2016 r., tj.:

- poświadczenie do KE pozostałych do całkowitego wykorzystania alokacji na lata 2007-2013 środków w kwocie około 4,1 mld euro (pozostałe 6,0% alokacji) do 30 czerwca 2016 r.,
- zapewnienie dodatkowej puli wydatków (ponad dostępną alokację, które w razie potrzeby można poświadczyć do KE) o wartości dofinansowania UE do 5,0% alokacji w ramach danego programu operacyjnego (tzw. „poduszka bezpieczeństwa”).

Działania określone w Planie naprawczym zostały zrealizowane, co pozwoliło na certyfikowanie do KE od początku wdrażania NSRO 2007-2013 do 31 grudnia 2016 r. wydatków w wysokości 66 713,1 mln euro, tj. 98,8% alokacji.

Biorąc pod uwagę zastosowany przez Instytucje Zarządzające mechanizm elastyczności⁵⁶, zmiany tabel finansowych⁵⁷ oraz wydatki zarejestrowane w KSI SIMIK 2007-2013 a niecertyfikowane jeszcze do KE, potencjalna certyfikacja wyniesie 71 257,3 mln euro⁵⁸, tj. 105,5% alokacji na lata 2007-2013, w tym:

- w pięciu krajowych PO 52 466,7 mln euro, tj. 105,1% alokacji,
- w 16 RPO 18 448,3 mln euro, tj. 106,8% alokacji,
- w PO EWT 342,3 mln euro, tj. 99,3% alokacji.

(dowód: akta kontroli str. 774, 784, 2033-2097, 2126-2141, 3598-3614)

5.3. Stan zaawansowania realizacji Umowy Partnerstwa 2014-2020

Kontraktacja i certyfikacja wydatków⁵⁹

Od początku realizacji programów operacyjnych do końca 2016 r. beneficjenci w sześciu krajowych⁶⁰ i 16 regionalnych programach operacyjnych złożyli 40 037 wniosków o dofinansowanie projektu, poprawnych pod względem formalnym, na całkowitą wartość (wydatki kwalifikowalne) 206 018 253,0 tys. zł, z czego:

- 14 711 wniosków w kwocie wydatków kwalifikowalnych 137 971 855,0 tys. zł w sześciu krajowych PO,
- 25 326 wniosków w kwocie wydatków kwalifikowalnych 68 046 398,0 tys. zł w ramach 16 RPO.

(dowód: akta kontroli str. 1798-2141, 2622)

Do końca 2016 r. z beneficjentami zawarto 10 798 umów o dofinansowanie projektu⁶¹, w których wartość wydatków ogółem (wydatki kwalifikowalne) wyniosła 93 334 112,0 tys. zł⁶², w tym kwota dofinansowania ze środków UE wyniosła 73 093 767,0 tys. zł, co stanowiło 23,6% alokacji na lata 2014-2020⁶³, z czego:

- 3 458 umów na kwotę dofinansowania w części UE 48 288 905,0 tys. zł w sześciu krajowych PO, tj.:
 - w PO IS zawarto 330 umów na kwotę 29 690 168,0 tys. zł, tj. 26,9% alokacji,
 - w PO IR 964 umów na kwotę 9 237 042,0 tys. zł, tj. 26,6% alokacji,
 - w PO WER 1 751 umów na kwotę 4 752 260,0 tys. zł, tj. 25,1% alokacji,
 - w PO PW 163 umowy na kwotę 1 820 746,0 tys. zł, tj. 22,6% alokacji,

⁵⁶ Mechanizm elastyczności – możliwośćawnioskowania do KE o kwoty do 10% wkładu unijnego większe niż wynosi alokacja przewidziana dla danej osi zapisana w dokumentach programowych. Przy zachowaniu ograniczenia przekazywania środków unijnych na poziomie programu/funduszu do wartości alokacji dla całego programu/funduszu.

⁵⁷ Tabele finansowe określające wartość alokacji środków w programach operacyjnych. KE wydała decyzje pozytywne zmieniające tabele finansowe we wszystkich 13 wnioskowanych programach (czterech krajowych oraz dziewięciu regionalnych).

⁵⁸ Notatka służbowa DKF dla kierownictwa z 2 stycznia 2017 r.

⁵⁹ Informacje dotyczące kontraktacji i certyfikacji środków przedstawione zostały na podstawie danych otrzymanych z DKF wygenerowanych z systemu SL2014 2 stycznia 2017 r.

⁶⁰ PO WER, PO IS 2014-2020, PO IR, PO PW, PO PC oraz PO PT 2014-2020.

⁶¹ Ilość i wartość podpisanych umów obejmuje również decyzje o dofinansowanie projektu.

⁶² Informacje dotyczące kontraktacji wykazane bez PO EWT 2014-2020 oraz EIS.

⁶³ Wartość alokacji w wysokości określonej w załączniku nr 16 do ustawy budżetowej.

- w PO PT 117 umów na kwotę 938 221,0 tys. zł, tj. 33,3% alokacji,
- w PO PC 133 umowy na kwotę 1 850 468,0 tys. zł, tj. 21,1% alokacji,
- 7 340 umów na kwotę dofinansowania ze środków UE 24 804 862,0 tys. zł w ramach 16 RPO, tj. 19,7% alokacji.

W PO EWT 2014-2020 zawarto 59 umów o dofinansowanie projektu, w których wartość wydatków ogółem (wydatki kwalifikowalne) wyniosła 85 286,0 tys. euro, w tym kwota dofinansowania ze środków UE wyniosła 71 399,0 tys. euro, co stanowiło 23,2% alokacji na lata 2014-2020⁶⁴.

(dowód: akta kontroli str. 1798-2141, 2622)

Całkowita kwota wydatków kwalifikowalnych wykazana w złożonych przez IC do KE do końca 2016 r. *Poświadczeniach i deklaracjach wydatków oraz wnioskach o płatność w ramach programu operacyjnego* (dalej: Poświadczenie) wyniosła 18 393 916,0 tys. zł⁶⁵, w tym dofinansowanie UE w kwocie 15 711 846,0 tys. zł, co stanowiło 5,1% alokacji na lata 2014-2020.

W ramach poszczególnych PO do KE certyfikowane zostały następujące kwoty wydatków kwalifikowalnych w części UE:

- krajowych 12 584 903,0 tys. zł (6,8% alokacji), tj.:
 - PO IŚ 9 205 064,0 tys. zł (8,3% alokacji),
 - PO IR 1 286 270,0 tys. zł (3,7% alokacji),
 - PO WER 1 730 920,0 tys. zł (9,2% alokacji),
 - PO PW 78 823,0 tys. zł (1,0% alokacji),
 - PO PT 236 994,0 tys. zł (8,4% alokacji),
 - PO PC 46 832,0 tys. zł (0,5% alokacji),
- regionalnych 3 126 943,0 tys. zł (2,5% alokacji).

W ramach PO EWT 2014-2020 wydatki kwalifikowalnych w części UE wyniosły 1 380,0 tys. euro, tj. 0,4% alokacji.

(dowód: akta kontroli str. 1798-2141, 2621)

Realizacja Planu działań na rzecz zwiększenia efektywności i przyspieszenia realizacji programów w ramach Umowy Partnerstwa 2014-2020

W związku z opóźnieniami we wdrażaniu programów przygotowano *Plan działań na rzecz zwiększenia efektywności i przyspieszenia realizacji programów w ramach Umowy Partnerstwa 2014-2020* (dalej Plan działań)⁶⁶, w którym założono wdrożenie kompleksowego systemu zarządzania celami finansowo-rzeczowymi, wspieranymi 21 działaniami o charakterze horyzontalnym, z zakresu programowania i instytucjonalnym, monitoringowo – wdrożeniowym oraz legislacyjnym.

W 2016 r. wdrożono system zarządzania celami finansowo-rzeczowymi polegający na opracowaniu planów (ścieżek) realizacji celów pośrednich i końcowych, w powiązaniu z celami finansowymi, wspólnych dla wszystkich IZ oraz wprowadzono obowiązek kwartalnej oceny realizacji tych celów.

Jak wyjaśnił Z-ca Dyrektora DSR, system prowadzony jest dwutorowo: dla krajowych PO monitoring prowadzony jest w DSR, a dla regionalnych PO w DRP. Poszczególne IZ po każdym kwartale przekazują informacje kwartalne (w tym tabelaryczne zestawienie informacji o realizacji wskaźników), IK UP dokonuje analizy otrzymanych informacji, a ich wynik był przekazywany kierownictwu Ministerstwa w trakcie spotkań roboczych oraz prezentowany na posiedzeniach Międzyresortowego Zespołu ds. Programowania i Wdrażania Funduszy Strukturalnych i Funduszy Spójności Unii Europejskiej. Ponadto wyniki monitoringu celów za II kw. 2016 r. były prezentowane przez DSR na spotkaniu wszystkich IZ w dniu 27 października 2016 r. oraz na spotkaniu rocznym z KE w dniach 21-22 października 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 771-774, 782-784, 2145-2158, 2437-2459)

⁶⁴ Wartość alokacji w wysokości określonej w tabelach finansowych PO EWT.

⁶⁵ Kwoty przekazane do KE wykazane bez PO EWT 2014-2020 oraz EIS.

⁶⁶ Przyjęty przez Radę Ministrów 24 lutego 2016 r.

W zakresie działań wspierających system zarządzania celami zrealizowano wszystkie o charakterze horyzontalnym i instytucjonalnym oraz większość działań w zakresie programowania, monitoringowo-wdrożeniowym i legislacyjnym, w tym m.in.:

- opracowanie *Planu certyfikacji środków w 2016 w programach współfinansowanych z funduszy europejskich w ramach Umowy Partnerstwa 2014-2020*, który został przyjęty w marcu 2016 r. i określił minimalną wartość wydatków certyfikowanych do KE do końca 2016 roku,
- stworzenie i dostosowanie systemu instytucjonalnego w programach, w tym zawarcie wszystkich niezbędnych porozumień międzyinstytucjonalnych,
- wdrożenie systemu monitorowania projektów dużych i pozakonkursowych,
- zakończenie procesu desygnacji dla wszystkich programów, warunkującego certyfikację środków i otrzymywanie refundacji z KE,
- znowelizowanie ustawy Prawo zamówień publicznych, której celem było wdrożenie dyrektyw Unii Europejskiej.

W toku realizacji pozostają działania m.in. w zakresie:

- wypełnienia warunków wstępnych - warunkowości ex-ante (szczegółowy opis na str. 16 wystąpienia),
- przyjęcia kryteriów wyboru projektów⁶⁷,
- przyspieszenia realizacji ZIT⁶⁸,
- nowelizacji ustawy Prawo wodne oraz prawa w zakresie wód opadowych,
- zidentyfikowania barier prawnych i proceduralnych, które zostaną zlikwidowane głównie w wyniku znowelizowania ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności i finansowanych w perspektywie finansowej 2014 – 2020⁶⁹.

(dowód: akta kontroli str. 1798-2244, 2303-2436, 2460-2614, 2623)

Spełnienie warunków wstępnych, o których mowa w Umowie Partnerstwa

W 2016 r. w Ministerstwie kontynuowano prace dotyczące przygotowania samooceny spełnienia warunków wstępnych (tzw. warunków ex-ante), tj. warunków umożliwiających efektywną realizację programów operacyjnych, określonych w załączniku do projektu umowy partnerstwa⁷⁰, które powinny być spełnione do 31 grudnia 2016 r. Niespełnienie warunków w wyznaczonym terminie może być powodem zawieszenia przez KE płatności na rzecz danego państwa członkowskiego.

Dyrektor DSR wyjaśnił, że KE w kontaktach roboczych poinformowała, iż przyjęcie dokumentów niezbędnych do spełnienia warunkowości ex-ante po 31 grudnia 2016 r., ale przed 30 czerwca 2017 r., nie będzie skutkować negatywnymi konsekwencjami.

(dowód: akta kontroli str. 771-774, 782, 784, 2145-2158, 2303-2436)

Według stanu na 27 marca 2017 r. spełnionych zostało 26⁷¹ z 29 warunków tematycznych oraz wszystkie siedem warunków ogólnych. Trwają prace nad spełnieniem następujących warunków tematycznych:

- 6.1. *Gospodarka wodna* – do spełnienia warunku niezbędne jest przekazanie do KE informacji o uchwaleniu przez Sejm RP projektu ustawy *Prawo wodne*. 16 marca 2017 r. projekt ustawy został przekazany do Rządowego Centrum Legislacji,
- 6.2. *Gospodarka odpadami* – do spełnienia warunku niezbędne jest przekazanie do KE wszystkich Wojewódzkich Programów Gospodarowania Odpadami (WGPO).

⁶⁷ Według danych otrzymanych z DKF, DRP i DRC działanie zostało zrealizowane dla wszystkich krajowych PO w zakresie kryteriów ogólnych i wyboru projektów (za wyjątkiem PO PC – działanie 2.4), a dla RPO są przyjmowane etapowo, zgodnie z harmonogramami naborów.

⁶⁸ Według stanu na 31 grudnia 2016 r. zakończono proces przygotowania strategii ZIT, trwają nabory wniosków (z wyjątkiem ZIT Lublin).

⁶⁹ Według stanu na 21 marca 2017 r. projekt nowelizacji ustawy został skierowany pod obrady Stałego Komitetu Rady Ministrów.

⁷⁰ Umowa przyjęta decyzją KE z 23 maja 2014 r.

⁷¹ Według stanu na 31.12.2015 r. spełnionych zostało 24 z 29 warunków tematycznych. Dane z wystąpienia pokontrolnego Prezesa NIK z kontroli wykonania budżetu państwa w 2015 r. w części 34.

Do uzgodnienia z Ministrem Środowiska pozostały trzy WGPO (kujawsko – pomorskie, łódzkie i wielkopolskie), a cztery programy (lubuskie, małopolskie, opolskie i śląskie) oczekują na przyjęcie przez Sejmik Województwa,

- 9.3. *Zdrowie* – pismo dotyczące spełnienia tego warunku zostało przesłane do KE 3 stycznia 2017 r., trwa proces ich konsultacji w komórkach KE.

(dowód: akta kontroli str. 771, 782, 2057-2072, 2145-2158)

Ustalono, że w celu monitorowania postępu spełniania warunków ex-ante, podjęto działania polegające m.in. na: bieżącym informowaniu i dyskusji w ramach Zespołu Międzyresortowego, spotkaniach z ministerstwami i województwami odpowiedzialnymi za merytoryczne spełnienie warunków, prowadzeniu kwartalnych przeglądów stanu realizacji Planów działań dla poszczególnych warunków, w wyniku których aktualizowano dokument pn. *Stan spełnienia warunkowości ex-ante*.

(dowód: akta kontroli str. 2329-2436)

Realizacja Planu Certyfikacji środków w 2016 r. w programach współfinansowanych z funduszy europejskich w ramach Umowy Partnerstwa 2014 – 2020⁷²

Minimalną wartość wydatków, w ramach krajowych i regionalnych programów operacyjnych (bez trzech PO EWT), które miały zostać certyfikowane do KE w 2016 r. ustalono w wysokości 20 028 211,0 tys. zł tys. zł, co miało pozwolić na osiągnięcie z końcem 2016 r. skumulowanego poziomu 21 908 014,0 tys. zł wydatków certyfikowanych do KE.

Według szacunków ww. kwota miała umożliwić zawnioskowanie do KE o płatności ze środków UE w kwocie 4,4 mld euro⁷³, co odpowiada ok. 5,7% alokacji środków UE przewidzianych dla Polski.

Dla trzech PO EWT docelowy kumulatywny (w tym planowany do certyfikacji w 2016 r.) poziom wydatków kwalifikowalnych certyfikowanych do KE na koniec 2016 r. określono w wysokości 1 474,0 tys. euro.

(dowód: akta kontroli str. 2437-2459, 2610-2614)

Od początku wdrażania UP 2014 – 2020 certyfikowano do KE 18 393 916,0 tys. zł⁷⁴, co stanowiło 84,0% kumulatywnego celu wydatkowania do końca 2016 r. W przypadku krajowych PO, plan certyfikacji (kumulatywnie) został zrealizowany na poziomie 14 703 155,0 tys. zł, co stanowiło 107,9% planu, w tym:

- PO IŚ 10 829 499,0 tys. zł (132,7% planu),
- PO IR 1 519 611,0 tys. zł (69,3% planu),
- PO WER 1 927 183,0 tys. zł (73,0% planu),
- PO PW 92 733,0 tys. zł (38,4% planu),
- PO PT 278 816,0 tys. zł (133,1% planu),
- PO PC 55 313,0 tys. zł (31,0% planu).

W przypadku regionalnych PO, plan certyfikacji (kumulatywnie) został zrealizowany na poziomie 3 690 761,0 tys. zł, co stanowiło 44,6% planu. W ramach poszczególnych województw plan zrealizowano w przedziale od 14,7% (dla województwa Warmińsko-Mazurskiego) do 90,5% (dla województwa Opolskiego).

W ramach programów EWT certyfikowano wydatki w kwocie 1 705,1 tys. euro, co stanowiło 115,7% planu.

(dowód: akta kontroli str. 1798-2141, 2610-2614, 2621, 4018)

Wysokość założonych w planie certyfikacji celów, jak wyjaśnili dyrektorzy departamentów pełniących rolę IZ oraz IK RPO, nie została zrealizowana m.in. ze względu na:

⁷² Przyjęty przez Radę Ministrów 29 marca 2016 r.

⁷³ Wyliczenia dokonano przy zastosowaniu kursu 1 EURO = 4,24 PLN, wartość wydatków odpowiadająca wkładowi UE jest zależna od poziomu współfinansowania w poszczególnych osiach priorytetowych.

⁷⁴ Dane przekazane przez DKF według stanu na 2 stycznia 2017 r.

- konieczność wprowadzenia zmian legislacyjnych w obszarze m.in.: zamówień publicznych, wymiaru sprawiedliwości, systemu oświaty, co wstrzymywało możliwość ogłoszenia określonych naborów,
- brak rozstrzygnięcia naborów w planowanym terminie oraz opóźnienia w podpisywaniu umów o dofinansowanie projektów związane z niską jakością projektów złożonych w odpowiedzi na nabór,
- małe zainteresowanie projektodawców aplikowaniem o środki w niektórych obszarach, co powodowało konieczność powtarzania określonych naborów,
- przedłużający się czas trwania procedur przetargowych lub nierozstrzygnięcie przetargów, uzyskanie niższych cen w wyniku postępowań Pzp,
- niskie zaangażowanie rzeczowe części projektów wybranych do dofinansowania w trybie konkursowym, co wpłynęło na znaczące obniżenie kwot wypłacanych zaliczek i refundacji oraz przedkładanie przez beneficjentów błędnych wniosków o płatność,

(dowód: akta kontroli str. 1798-2244, 2610-2614)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

W ramach kontroli wykonania budżetu państwa w 2016 r. w części 34 – Rozwój regionalny, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków pokontrolnych.

Uwagi

NIK po ubiegłorocznej kontroli wykonania budżetu państwa podniosła problem opóźnień we wdrażaniu UP 2014-2020 (całkowita kwota wydatków przedstawionych KE do certyfikacji stanowiła pod koniec marca 2016 r. zaledwie 0,8% dostępnej alokacji) i zwróciła uwagę, że wdrażany *Plan działań na rzecz zwiększenia efektywności i przyspieszenia realizacji programów w ramach Umowy Partnerstwa 2014-2020* przyniesie efekty pod warunkiem, że będzie on realizowany zgodnie z przyjętymi w nim założeniami, w szczególności zgodnie z przyjętymi terminami realizacji poszczególnych działań (wszystkie powinny zostać zrealizowane do końca 2016 r.). Tymczasem, jak wynika z ustaleń niniejszej kontroli, część działań (pięć) wynikających z planu jest opóźniona (w trakcie realizacji). W szczególności Polska dalej nie spełnia trzech z 29 warunków wstępnych (tzw. warunków ex-ante) realizacji Umowy Partnerstwa, co może być powodem zawieszenia przez KE płatności na rzecz danego państwa członkowskiego. Nie osiągnięto założonych w planie certyfikacji, przyjętym przez Radę Ministrów, minimalnych kwot, zarówno w ujęciu ogółem, jak i w większości z programów operacyjnych (zwłaszcza RPO). Warto także zauważyć, że plan certyfikacji został opracowany zaledwie w rocznej perspektywie (tylko na 2016 r.), co nie sprzyja systemowemu podejściu do zarządzania UP 2014-2020, zwłaszcza w sytuacji gdy już na początku realizacji tej umowy cele nie są w pełni osiągane. Ponadto w bieżącej realizacji planu wydatków (zarówno w skali całego budżetu, jak i budżetu części 34) tylko w niewielkiej części wykorzystano środki ujęte w rezerwach celowych.

NIK uwzględnia pozytywny aspekt wdrożenia w 2016 r. jednolitego systemu zarządzania celami finansowo-rzeczowymi UP 2014-2020 oraz to, że w początkowej fazie realizacji tej umowy ryzyko niewykorzystania dostępnej alokacji nie jest jeszcze wysokie. Zwraca jednak uwagę na konieczność zapewnienia skutecznych mechanizmów zarządczych, które pozwolą na rzetelną ocenę stopnia osiągania celów w długiej perspektywie czasowej i reagowanie na pojawiające się zagrożenia ich nieosiągnięcia.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁷⁵ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania uwagi

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania uwagi oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 26 kwietnia 2017 r.

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli
Krzysztof Kwiatkowski

⁷⁵ Dz. U. z 2017 r. poz. 524.